

ВІСНИК АГРОФОРУМ

Тільки ворог, що сміється...
Сміється, лютує враже!
Та не дуже, бо все гине, –
Слава не поміже:
Не поляже, а розкаже,
Що діялось в світі,
Чия правда, чия кривда
І чий ми діти.
Тарас Шевченко
(1814-1861)

№ 2 (19)
2019

Аграрна палата налагоджує ефективні контакти із інституціями підтримки фермерства Польщі

С. 2

Фактори формування доходів сільського населення

С. 3

Молодіжний табір Україна–Литва

С. 4

Розширюються напрями співпраці пасічників України та Польщі

С. 8

Шановні колеги !

Прийміть найщиріші вітання із національним святом нашої державності – Днем незалежності України!

Це не просто День народження держави. Це свято пам'яті про минулі покоління, що будували націю і боролись за державність, про наших Героїв, які сьогодні мужньо боронять рідну землю.

У серцях народу України блакить неба і жовтогарячий зерновий лан зливаються барвами української державності в символ свободи та праці.

Нехай свято Незалежності духмяним серпневим запахом українського хліба принесе у ваш дім щастя і добро, порозуміння, мир та любов!

З повагою

Т.в.о. директора департаменту агропромислового розвитку

Львівської обласної державної адміністрації

Людмила Гончаренко

Аграріям Львівщини за 7 місяців 2019 року спрямовано близько 70 млн.грн. бюджетних коштів

Людмила Гончаренко, т.в.о. директора Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації

В області активно реалізуються державні програми підтримки агропромислового розвитку. В поточному році з державного бюджету аграрії Львівщини отримали право на державну підтримку в сумі 48,8 млн.грн. Зокрема:

- понад 12 тис. селянських господарств одержали дотацію за утримання молодняка ВРХ в сумі 24,1 млн. грн. Серед областей України Львівщина займає друге місце по кількості поголів'я молодняка ВРХ на яке нараховано дотацію;
- 55-ть суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність в галузі м'ясо-молочного скотарства отримали дотацію в сумі 5,4 млн.грн. за утримання 6,0 тис.голів корів;
- надано право на фінансову підтримку шляхом здешевлення кредитів 14-ти підприємствам в сумі 3,1 млн.грн та 23 фермерським господарствам в сумі 1,4 млн.грн. Кошти державного бюджету дозволять здешевити виробникам близько 97 млн. грн кредитних коштів, які спрямовані на проведення комплексу польових робіт, придбання сільськогосподарської техніки, кормів для тварин;
- 19 фермерських господарств отримали пільгові кредити через Фонд підтримки фермерських господарств в сумі 6,8 млн.грн на реалізацію бізнес-проектів;
- 7 суб'єктів господарювання отримали 2,4 млн. грн за придбаний садивний матеріал лохини, полуниці та горіха волоського. Цими суб'єктами господарювання створено нових багаторічних насаджень на площі 37,6 га;
- активно сільськогосподарські підприємства і фермерські господарства користуються програмами здешевлення вартості сільськогосподарської техніки вітчизня-

Продовження статті на ст 5.

Львівська Аграрна палата щиро вітає з Днем Незалежності України

Шановні кращі прийміть сердечні вітання з нагоди 28-ї річниці від дня проголошення Незалежності нашої країни! Ця значна дата започаткувала нову епоху в житті українського народу.

Сьогодні наша держава переживає нелегкі часи. Питання про незалежність держави, її цілісність та свободу народу постає особливо гостро. Але цей час повинен загартувати нас і зробити ще сильнішими.

В цей святковий день бажаю вам міцного здоров'я, щастя, родинного тепла, та затишку, наповнення комор новим багатим урожаєм, впевненості в майбутньому та миру.

Зі святом вас, з Днем Незалежності України!

З повагою президент

Львівської Аграрної Палати

Павло Музика

Аграрна палата обговорила актуальні питання земельного законодавства із власниками земельних паїв та агровиробниками Бродівського району

В липні продовжилися тематичні заходи проекту Львівської Аграрної палати в області орієнтовані на підвищення обізнаності власників земельних паїв, агровиробників і представників органів місцевого самоврядування із актуальними питаннями земельного законодавства. Проведення роз'яснювально-інформаційної роботи серед жителів Львівщини особливо важливе в умовах широких суспільних дискусій про можливе відкриття ринку сільгоспземель в Україні.

26 липня в місті Броди відбувся круглий стіл на тему: «Роль громадських ініціатив в поширенні позитивного досвіду інформаційно-правового забезпечення громадян».

Із вступним словом до учасників заходу звернувся голова управи Львівської Аграрної палати Ігор Вуйцик, який окреслив актуальні питання у сфері земельного законодавства із якими мають бути обізнані власники сільгоспземлі для укладання справедливих договорів оренди і, при потребі, ефективного розпорядження правом власності.

Заступник начальника Головного територіального управління юстиції у Львівській області Оксана Куманська-Нор розповіла учасникам круглого столу про процедуру реєстрації прав власності на землю, алгоритм реєстрації договорів оренди землі, визначальні

пункти договорів. Важлива увага повинна приділятися також точному визначенню розміру орендної плати.

Начальник управління Департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Тетяна Борушок розповіла про діяльність Антирейдерського штабу в області і надала відповідь на найбільш актуальні питання. Акцентувала увагу Тетяна Борушок і на програмах держпідтримки агровиробників регіону, якими можуть скористатися фермери, виробники органічної продукції і особи бізнесу господарства, які утримують поголів'я корів.

Представник Уповноваженого Верховної Ради з прав людини у Західному регіоні Світлана Семчишин у своєму виступі наголосила на існуючих інструментах захисту прав та законних інтересів громадян інститутом омбудсмена, зокрема у випадках звернення із питань земельних відносин.

В інших виступах учасників круглого столу актуалізувалися питання юридично правильного формулювання істотних умов при укладенні договорів оренди землі, контролю за правом власності на земельну ділянку шляхом використання інструменту sms-маяк «Земля», новацій земельного законодавства в Україні.

Наступний круглий стіл відбудеться 12 вересня у м. Буськ для землевласників та агровиробників Буського району.

Автор: Ганна Кушак
(Львівська Аграрна палата)

Аграрна палата налагоджує ефективні контакти із інституціями підтримки фермерства Польщі

15 серпня при сприянні Генерального Консульства Республіки Польща у Львові відбулася зустріч голови Асамблеї Аграрних палат України Ігоря Вуйцика, президента Львівської Аграрної палати Павла Музики із заступником Генерального директора Крайового Осередка Підтримки Аграрного Розвитку

(KOWR) Малгожатою Госновською-Кольо. Участь у зустрічі прийняла заступник Генерального Консула Республіки Польща у Львові Катажина Солек.

В рамках зустрічі Ігор Вуйцик та Павло Музика розповіли про пріоритетні напрями діяльності Аграрних палат, роботу з фермерами та інструменти реалізації розв'язувальних проектів в сільській місцевості.

Пані Малгожата Госновська-Кольо окреслила основні пріоритетні напрями діяльності KOWR, інструменти підтримки агровиробників, організацію аукціонів із обороту сільськогосподарської нерухомості для фермерів. Важливу увагу пані Малгожата приділила також висвітленню досвіду просуванню бренду польської аграрної продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках.

В рамках зустрічі Ігор Вуйцик запросив польську сторону для участі у заходах Аграрних палат в рамках Міжнародної агропромислової виставки «Євро Агро 2019». Пані Малгожата Госновська-Кольо запросила делегацію представників Асамблеї Аграрних Палат України для участі у спільній зустрічі в Польщі.

Автор: Дмитро Соломонко
(Львівська Аграрна палата)

Бджолярі Львівщини окреслили пріоритети діяльності на друге півріччя 2019 року

8 серпня відбулися чергові збори Львівського братства пасічників «Рій» на якому бджолярі області із різних районів обговорили актуальні питання розвитку галузі.

Із вступним словом до учасників зборів звернувся голова братства Микола Грибок, який окреслив сучасні тенденції розвитку бджільництва, зокрема проблеми із медозбором в областях західних регіонів України. Це створює ризики щодо обмеженості кормів для бджіл на зимовий період і створює додаткові проблеми. Також в окремих областях України знову відбулися отруєння бджіл, що зумовлює додаткові економічні втрати пасічників. Розглянули бджолярі також питання державної підтримки розвитку пасічництва із обласного бюджету у 2019 р. Микола Грибок відзначив, що органи державної влади готові також долучитися до підтримки в проведенні на Львівщині прикордонних зустрічей бджолярів із різних областей України та країн ЄС.

Микола Грибок проінформував пасічників про проведення заходів бджолярів в різних районах області у серпні-вересні цього року. Важлива увага приділялася і розширенню співпраці із країнами ЄС, зокрема Польщі при проведенні зустрічей і навчань пасічників протягом наступних двох місяців. Пасічники області обговорили також питання розширення співпраці із Комісією з питань сільського розвитку і агропромислової політики Громадської ради при Львівській облдержадміністрації, Львівською Аграрною палатою та Громадською організацією «Лабораторія аграрного бізнесу та інновацій».

Автор: Дмитро Соломонко
(Львівська Аграрна палата)

В Буському районі відбувся міжнародний фестиваль пасічників

11 серпня в смт. Олесько Буського району відбувся IV Міжнародний фестиваль «Надбужанські медобори» участь в якому прийняли делегації із Литви та Польщі.

Із вітальними словами до учасників фестивалю звернулася т.в.о. директора департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Людмила Гончаренко та голова Буської райдержадміністрації Петро Мороз, які наголосили на важливості традицій розвитку пасічництва в Україні.

Людмила Гончаренко вручила Почесні грамоти від голови Львівської

ПОДІЇ НА ЛЬВІВЩИНІ

облдержадміністрації та департаменту найкращим пасічником області із нагоди Дня пасічників, який відзначатиметься невдовзі.

За багаторічну сумлінну працю в галузі бджільництва та з нагоди Дня пасічника Почесною грамотою облдержадміністрації відзначено:

Болюбаха Богдана Ярославовича – пасічника м. Перемишляни;
Дудзяка Віктора Михайловича – пасічника с. Нежухів Стрийського району;
Демків Василя Степановича – пасічника с. Ластівка Турківського району;
Кийка Євгена Мироновича – члена ВГО «Братство бджолярів України», пасічника м. Буська;
Карплюка Івана Степановича – пасічника с. Червоне Золочівського району;
Логвіненка Романа Олександровича – пасічника с. Підберізі Пустомитівського району;
Миколайчука Миколу Фільковича – пасічника с. Яблунівка Буського району;
Яріша Степана Семеновича – пасічника смт Олесько Буського району;

В рамках фестивалю відбувся ярмарок продукції пасічництва виробників області та виступи творчих колективів Буського району.

Участь у святковому заході прийняли також члени Львівської Аграрної палати, СОК «Прикарпатська органіа», Громадської організації «Лабораторія аграрного бізнесу та інновацій» та мешканці різних районів Львівщини.

Автор: Дмитро Соломонко
(Львівська Аграрна палата)

В Україні успішно реалізуються проекти міжрегіональної співпраці в пасічництві

Наталія Сенчук, голова Спілки пасічників Полтавської області

Цей рік приніс для Державного навчального закладу «Гадяцьке аграрне училище» чимало приємних захоплень, роботи та досягнень.

Завдяки голові Спілки пасічників Донецької області Галині Козаченко відбулося знайомство з проектом USAID «Економічна підтримка Східної України», консультантами в якому є Руслан Марков та Василь Руденко.

Знайомство з проектом та обговоренням про майбутню співпрацю відбулося в Луганській та Донецькій областях в січні 2019 року.

В травні та червні місяці були проведені тренінги для спеціалістів Головного управління Держпродспоживслужби Донецької та Луганської областей на тему «Хвороби бджіл та їх лікування». Спікерами тренінгу були кандидати ветеринарних наук Ірина Маслій та директор училища Наталія Сенчук. Теоретичні навчання закріплювалися практичними

Продовження статті на ст. 3.

ОСОБЛИВИЙ ПОГЛЯД

з виїздом на пасіки Міхеева Антона – голови Спілки пасічників Луганської області та Козаченко Галини – голови Спілки пасічників Донецької області. Після закінчення тренінгів учасникам в кількості 80 осіб видано Сертифікати

ДНЗ «Гадяцьке аграрне училище».

На цьому співпраця за цим проектом не закінчилася, а навпаки продовжилася. Тому 7-9 серпня 2019 р. було проведено тренінг на тему «Матковідна справа у бджільництві», але вже в Полтавській області.

ДНЗ «Гадяцьке аграрне училище» за підтримки Департаменту агропромислового розвитку Полтавської облдержадміністрації, ГО «Полтавське Товариство сільського господарства», Головного управління Держпродспоживслужби у Полтавській області було організовано та проведено тренінг.

Завітали на тренінг 17 осіб, з яких були представники бджолярів – матководи та фахівці Головного управління Держпродспоживслужби Донецької області – головний спеціаліст Олексій Каленик, та Луганської області – провідний спеціаліст Ольга Логвін, а також начальники відділів департаментів агропромислового розвитку Донецької та Луганської областей Ганна Ермольєва і Марія Іванченко.

Навчання відбувалося в Департаменті агропромислового розвитку Полтавської облдержадміністрації за участі начальника відділу Тетяни Яцик та начальника відділу якості та безпечності продукції тваринництва Головного управління Держпродспоживслужби Раїси Кравченко.

Із вітальними словами до учасників навчання звернувся директор Департаменту агропромислового розвитку Полтавської облдержадміністрації Сергій Фролов та голова ГО «Полтавське Товариство сільського господарства» Микола Опара. Сергій Фролов ознайомив гостей з роботою Департаменту, обласною програмою підтримки бджолярів, а також відзначив важливість функціонування навчального закладу ДНЗ «Гадяцьке аграрне училище», де навчають важливі професії майбутніх пасічників, садоводів, овочівників, столярів, лісівників та єгеря.

Тренінг продовжувався вивченням теоретичних знань щодо правил виведення маток, створення племінного ядра, догляду за племінними сім'ями, розглядали хвороби маток та значення

кормової бази у матковивідній справі.

Особливу увагу звернули учасників тренінгу на правила підготовки пасік до присвоєння статусу племінної пасіки чи репродуктора. В рамках тренінгу наголошувалося, що кожен матковод

була досліджена територія заповідника в радіусі якої 15 км водного простору. Організований облітник три роки назад і робота хоча і не легка, але результати дала хороші. Завозилися на острів батьківські сім'ї з племінної пасіки Гаврилова Василя, а нуклеуси з молодими матками привозили матководи, які займаються виведенням української степової породи.

Контроль за роботою та відсотком запліднення проводиться самими матководами так і науковим співробітником Інституту бджільництва імені П.І. Прокоповича НААН України Людмилу Григоріків.

Ознайомившись з роботою матководи, всі були здивовані і одночасно захоплені тим, що не дивлячись на вечірню пору дня та майже безвзятчий період всі були без захисних лицевих сіток та пасічницьких костюмів, бо бджолі жодного не вжалили, хоча оглядали сім'ї, відбирали маток з нуклеусів, мітили маток. Миротлюбність української породи бджіл привернула увагу гостей зі сходу і ще раз підтвердилася думка, що ця порода повинна бути збережена в областях згідно правил Породного районування.

Не менший багаж знань отримали колеги зі сходу від матководи з 20-річним стажем по виведенню маток української степової породи бджіл Леоніда Єгошина, який з своїм батьком розвивали племінну справу по збереженні аборигенної бджоли. Вони опрацювали власні технології і виводять нові лінії, зберігаючи чистопородність бджіл, що відповідає українській степовій породі. Матки від Леоніда Єгошина відомі в Україні і за її межами. Навіть колеги з Польщі випробували цю породу в своїх кліматичних умовах і визначили високу продуктивність, гарну зимостійкість і головне стійкість до хвороб, що є не менш важливим показником.

На пасіці Леоніда Єгошина учасники тренінгу ознайомилися з технологією зимівлі запасних маток, з зимівником і майстерню з виготовлення вуликів, нуклеусів, рамок.

Відкритість та щирість матководів переконала наших гостей, що породного районування потрібно дотримуватися, а українську степову породу бджіл зберігати, покращувати корисні ознаки, виводити нові лінії. Тому немає потреби завозити інші породи, особливо гібриди на свої пасіки.

На закінчення тренінгу учасники побували в Опішні та придбали сувеніри подарунки – вироби з глини, та ознайомилися з веденням зеленого туризму в поєднанні з бджільництвом у гостинній сім'ї Мостових Марини та Віталія в садибі Золота Сота, що розташована в селі Петрівка Полтавського району. Однією із відомих гастрономічних страв Полтавщини є борщ з додавання меду.

Кожен день перебування колег з Донецької та Луганської областей були завантажені не тільки навчанням, а й екскурсіями по різних куточках Полтавської області.

Чи задоволені колеги залишилися? Мабуть так, бо обіцяли приїхати ще. Відзначимо, що ДНЗ «Гадяцьке аграрне училище» запрошує всіх бажаючих отримати професію «Бджоляр», «Овочівник», «Садовод», «Лісник», «Єгер», «Столяр», то чекаємо вас у нашому закладі. Контактний телефон – 066 633 40 35 (Наталія Сенчук).

Пелюхня Ігор Сергійович розповів про створення закритої зони для запліднення молодих маток. Для цього

Фактори формування доходів сільського населення

Наталія Котько, кандидат економічних наук, завідувач лабораторії економіки, Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

Доходи і рівень життя населення є водночас метою соціально-економічного розвитку та індикатором ефективності національної економічної системи. Значимість вирішення широкого спектру проблем, пов'язаних із характером їх формування (низькі соціальні стандарти життя громадян, бідність і злиденність, маргіналізація й люмпенізація тощо) можна зіставити з іншими глобальними викликами, перед якими опинилось людство: збереження природного середовища; запобігання загрозі ядерної війни; вирішення територіальних, міжетнічних і міжрелігійних конфліктів. Незважаючи на досягнутий прогрес останніх десятиліть істотний технологічний поступ та нарощування темпів розвитку світової економіки, за межею бідності продовжує жити майже четверта частина населення планети. Відбувається посилення глобальної нерівності. Зокрема, за даними благодійної організації Oxfam, якщо в 2014 році 1% населення Землі володіло 48% світового капіталу, то вже в 2017 р. – 82%.

Не втрачає своєї гостроти проблема диференціації доходів працюючого населення та його бідності: на 20% найбільш низькооплачуваних працівників (650 млн. осіб) припадає менше 1% сукупного світового заробітку, тоді 10% найбільш високооплачуваного персоналу отримують майже 50%; загалом 50% трудящих «належить» всього 6,4% трудових доходів у світі; 10 % найбідніших робітників повинні працювати понад три століття, щоб заробити суму, для отримання якої найбільш оплачуваній категорії достатньо одного року.

Переважаю більшість (79%) бідних у світі складає сільське населення, яке, в основному, отримує нижчу заробітну плату і має більш обмежені можливості для здобуття якісної освіти, зростання професійно-кваліфікаційного рівня, доступу до програм соціального захисту. У глобальному масштабі, за даними Світового банку, рівень бідності в сільській місцевості є втричі вищим, ніж у міських районах; тільки близько 20% працюючих у сільському господарстві мають доступ до базового соціального захисту, їх заробітна плата, як правило, нижча й не часто переглядається.

Формування доходів сільського населення ґрунтується на впливі складних механізмів взаємозв'язку економічних, соціальних та суспільно-політичних відносин. Перехід від централізованого механізму розподілу доходів з його «зрівняльною» спрямованістю до гнуч-

Продовження статті на ст. 4.

кого ринкового розподілу обумовив кардинальні зміни всієї системи формування доходів сільського населення. У період становлення в державі багатокладної аграрної економіки відбулися істотні зміни в засадах формування доходів сільського населення: розширення структури доходних складових; інтенсифікація розподільних і перерозподільних процесів як у розрізі груп власників факторів виробництва (землі, праці, капіталу), так і усередині домогосподарств; конвертація частини доходів населення в стабільну валову з метою її захисту від інфляції; натуралізація й бартеризація доходів, збільшення ролі доходів від особистого підсобного господарства, зростання тіньових доходів.

Ключовими чинниками, що визначили спрямованість і характер формування доходів і рівня життя сільського населення, як складової ринкової трансформації виробничого і соціально-економічного базису села, є:

- реформування майнових і земельних відносин власності, що обумовило: виникнення факторних доходів; зміни організаційно-виробничої структури аграрного сектора; зниження ролі соціально-трудомих відносин; звуження сфер прикладання праці на селі;
- формування ринку праці, яке супроводжувалося виникненням явища безробіття, поширенням палативних форм зайнятості, активізацією міграційних потоків, зниженням рівня соціального захисту;
- лібералізація внутрішньо-і зовнішньоекономічних відносин, яка призвела до становлення переважно торгово-посередницького сегменту підприємництва та формування експортно-орієнтованої моделі аграрного розвитку;
- активізація процесів концентрації і й централізації в агропродовольчій сфері, що виражається у витісненні агрохолдингами та торговими мережами малих та середніх сільськогосподарських підприємств і закладів роздрібної торгівлі та обмежує можливості розвитку сільського підприємництва, а отже – зростання доходів від продуктивної зайнятості.

Унаслідок структуризації зайнятості, що сталася в результаті перетікання робочої сили із сільськогосподарських підприємств в особисті селянські господарства та збільшенні витрат низькооплачуваної праці в подвірних домогосподарствах, відбулось зниження загального рівня доходів сільського населення, посилення їхньої диференціації, поглиблення розриву між номінальними й реальними доходами, зростання масштабів бідності й набуття нею значною мірою спадкового характеру.

Тільки близько 500 тис. селян працездатного віку працюють в сільському господарстві на умовах найму, тоді як понад 2 млн. належить до категорії самозайнятих, а отже – не мають страхового стажу, не отримуватимуть виплат у випадку хвороби чи втрати працездатності. У 2018 році в умовах крайньої бідності перебувало 11,7 % сільських домогосподарств (13,9 % міських); за межею абсолютної бідності (доходу), нижчі від офіційно встановленого розміру прожиткового мінімуму) – 6,1 % сільських (3,2 % міських). При цьому оцінка показника рівня абсолютної бідності з врахуванням розміру фактичного прожиткового мінімуму свідчить, що до абсолютно бідних належить май-

же половина (48,7%) домогосподарств у сільській місцевості та понад третину (34%) у містах.

Відсутність у сільській місцевості робочих місць з прийнятними умовами й рівнем оплати праці активізує процеси трудової міграції. За окремими експертними оцінками, чисельність мігрантів із села сягає близько 36% економічно активного населення (за даними Міністерства фінансів України, показник трудової міграції дорівнює 18% загальної чисельності працездатного населення держави). За результатами модульного вибіркового обстеження населення (домогосподарств) із питань трудової міграції, проведеного органами державної статистики у січні-червні 2017 року, сума отриманих коштів у середньому на одне сільське домогосподарство становила 1525 дол. США.

Викривлена структура доходів сільського населення та їх порівняно низький рівень сповільнюватиме (а то й унеможливикуватиме) вирішення завдань соціально-економічної модернізації моделі територіального розвитку, що передбачають: здійснення глибоких структурно-секторальних змін, спрямованих, передусім, на подолання монофункціональності сільської економіки; техніко-технологічне оновлення виробництва шляхом сприяння запровадженню енерго-і ресурсо-ощадних технологій; соціальною модернізацією, яка забезпечуватиме відповідність професійної та освітньо-кваліфікаційної структури сільського соціуму вимогам технологічної модернізації; інституційну модернізацію і підпорядкування економічних і правових механізмів регулювання господарських відносин реалізації цілей і пріоритетів розвитку сільських територій.

Молодіжний табір Україна–Литва

Леся Довганик, експерт проекту «Литовський досвід для України – нові можливості співпраці з ЕС»

В Литві поблизу Вільнюса з 1 по 8 липня 2019 року відбувався Молодіжний табір для школярів з родин внутрішньо переміщених осіб, які проживають у м. Львові та школярів Луганської області смт. Станиці Луганська.

Мета табору – дати практичні навички учням 14-16 років у виборі професії та подоланні стресових ситуацій та нестандартних викликів сучасності.

Учасники табору – підлітки, які стоять на порозі дорослого життя, визначаються із вибором професії, які пройшли через випробовування, коли потрібно залишати домівку і адаптуватися в нових умовах, в новій школі, з новими друзями в тимчасовому орендованому

домі або у своїй станиці, але під обстрілом, інколи без дому, без старої милої школи.

Литва зустріла дівчат і хлопців відкрито, розуміючи їх не дитячі випробування. Одним із завдань табору було – побачити, а по можливості навчитися будувати будинок із глини будинок – за тишній, теплий, який би став особистим житлом для когось із них або бути спільним – стати школою, клубом, молодіжним простором.

І табір вирував пристрастями. Завдяки координатору проекту Йонасу Стравинкасу в таборі працювали чудові тренери, приїжджали гості, волонтери і все це відбувалося на території, яку власними силами відбудовує пані Зіна Гінейтене. В її збудованих будинках працює дитячий садок, приватна школа, є будинки, де проживають вчителі.

Під час табору українська молодь, зводила дерев'яні балки, опори для будинку, місила глину, робила риштовку і зводила стіни. Була активна на тренінгах, відвідала Електренайське професійне училище, де на дахах зводять сонячні батареї, а на подвір'ї вітряні станції, моделюють роботи і вчаться кулінарії. А ще були в приватній школі деревообробників, де роблять чудові дерев'яні меблі та будинки, моделюють, креслять, творять світ прекрасного.

Побували на екскурсії у Вільнюсі, відвідали Вільнюський університет, де вчився Тарас Шевченко, університетські корпуси, астрономічну обсерваторію із бібліотекою, поїхали у Тракайський замок, повеселилися на фестивалі в Кернаве.

Ввечері 6 липня разом із литовськими друзями святкували День державності Литви Це національне свято, цей день 6 липня 1253 року відбулась коронація Міндаугаса, першого і єдиного в історії Литви короля, котрий об'єднав литовські землі, створивши Литовську державу.

Завершувався табір святковим дійством на Івана Купала, де учасники табору організаторам, господарям, гостям представляли українські традиції, плели вінки і пускали на воду дарували гостинці і разом співали. Було дивно-чужо, коли гості співали «Рідна мати», «Червону руту» литовською, а ми українською.

Табір відбувався в рамках Проекту «Литовський досвід для України – нові можливості співпраці з ЕС» консалтингової компанії «JOSTRA» (Литва), за підтримки Міністерства закордонних справ Литовської Республіки в партнерстві з громадськими організаціями України «Громадський рух переселенців Донбасу» та «Новий Донбас».

Рекомендації стосовно збереження свиней від зараження АЧС

16 серпня 2019 року на території свиноферми поблизу села Кавське Стрийського району було зафіксовано випадки смертної погोलів'я. Експрес-методом у лабораторії підтвердили наявність збудника африканської чуми свиней у загинилих тварин. Про це повідомляє прес-служба Львівської облдержадміністрації.

Африканська чума свиней (АЧС) – інфекційна вірусна хвороба свійських і диких свиней. Захворювання не загро-

ОСОБЛИВИЙ ПОГЛЯД

жує людям, хворіють лише свині. Вірус не переноситься повітрям, і потрапити до тварини може тільки тоді, коли його занесе власник.

Рекомендації, як вберегти свиней від зараження АЧС:

- перезувайтесь і переодягайтеся, коли заходите у приміщення зі свинями;
- вірус не переноситься повітрям: потрапити до тварини він може тільки тоді, коли його туди занесе недбалий власник;

- якщо ходите до лісу (збирати гриби чи ягоди), у жодному разі не заходьте в цьому одязі та взутті до свинарника,

- адже на ньому може бути вірус АЧС. У лісі вірус шириться через дикого кабана;
- перед входом у свинарник покладіть килимок (краще порононовий), який регулярно змочуйте антибактеріальним засобом (наприклад, добре підійде універсальний чистячий засіб для кухонного посуду, ванн, раковин, кухонних плит, кахлю, сантехніки тощо). Це добрий спосіб знищити бактерії на взутті;

- не пускайте у свинарник сусідів та інших сторонніх людей;
- не випускайте свиней з хліва – їх не можна вигулювати;
- не утримуйте в одному приміщенні зі свинями інших тварин чи птицю, особливо, якщо вони виходять на двір;
- не годуйте свиней рештками зі свого столу та помями. Однак, якщо цього не можна уникнути, прокип'ятіть їх упродовж 20 хв. перед тим, як згодуете свиням. Корми для свиней також треба проварювати;

- щодня оглядайте свиней. Якщо виникла підозра, що вони захворіли, – обов'язково повідомте ветлікаря. Тільки він зможе підтвердити чи спростувати діагноз АЧС за результатами лабораторних аналізів;

- пам'ятайте, що рано чи пізно інфіковане АЧС м'ясо, яке заморозили в холодильнику, чи сало, яке закрили у банки, може стати причиною наступного спалаху захворювання, адже вірус у них житиме впродовж тривалого часу.

- Лише дотримання вище зазначених правил може вберегти господарство від зараження АЧС.

Джерело: Львівська обласна державна адміністрація

ПОРАДИ ФАХІВЦІВ

Початок статті на ст 1.

ного виробництва. Так 46 суб'єктам господарювання відшкодовано вартість 69 одиниць сільськогосподарської техніки на суму 4,2 млн.грн;

- 42 фермерських господарств отримали бюджетну субсидію в сумі 1,4 млн.грн., з них 6 новостворених фермерських господарств в сумі 0,3 млн.грн.

Слід нагадати, що новоствореним фермерським господарствам бюджетна субсидія виділяється у період їх становлення (перші три роки після його створення) на одиницю оброблюваних угідь (1 гектар) один раз виключно для провадження сільськогосподарської діяльності у розмірі 3000 гривень на 1 гектар, але не більше 60 000 гривень на одне фермерське господарство. Крім новостворених, бюджетна субсидія надається фермерським господарствам на одиницю оброблюваних угідь (1 гектар) у розмірі 12000 гривень з розрахунку на одного члена фермерського господарства. Максимальний розмір бюджетної субсидії на одне фермерське господарство не може перевищувати 40000 гривень. Фермерському господарству (крім новостворених) голова якого на момент подання заявки має вік до 35 років, бюджетна субсидія на одиницю оброблюваних угідь (1 гектар) надається у максимальному розмірі.

На підтримку аграріїв у 2019 році з обласного бюджету виділено 20,6 млн.грн., які спрямовано на реалізацію заходів Комплексної програми підтримки та розвитку агропромислового виробництва у Львівській області на 2016-2020 роки. В порівнянні з 2018 роком фінансовий ресурс збільшено на 1,1 млн.грн. на реалізацію трьох нових напрямів підтримки (бджільництво, рибництво та органічне виробництво).

За сім місяців 2019 року заходи програми виконано на суму 10,4 млн. грн., з них профінансовано – 8,4 млн. грн. Здешевлено виробникам 47,8 млн.грн. кредитних коштів, залучених в банківських установах та кредитних спілках. Вперше розпочато відшкодування відсотків за договорами лізингу. Надано пільгові кредити на реалізацію 21 бізнес-проекту з розвитку чи започаткування малого аграрного бізнесу. Кошти інвестовано в облаштування та модернізацію виробничих потужностей 10 господарств, придбання 10 одиниць сільськогосподарської техніки та обладнання, племінних тварин та посадкового матеріалу. В рамках реалізації цих проектів планується створити понад 40 робочих місць.

Як результати за 7 місяців 2019 року:

- обсяги валової продукції сільського господарства в постійних цінах 2010 року збільшилися на 0,2 млрд. грн. або 5,6 % у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року, в тому числі сільськогосподарські підприємства на 17,1%.
- закладено 37,6 га нових плодово-ягідних насаджень;
- додатково залучено в сільськогосподарське виробництво 18,5 тис га ріллі;
- створено 3 нових сільськогосподарських обслуговуючих кооперативи.

Екологічно безпечний та економічно доцільний захист озимої пшениці від кореневих гнилей

Ярослав Лодобець, начальник відділу контролю за обігом засобів захисту рослин ГУ Держпродспожислужби у Львівській області

Виробництво зернових культур потребує одного з важливих елементів технології – захисту посівів від кореневих гнилей.

Найбільш радикальними, екологічно безпечними та економічно доцільними методами захисту рослин є:

1. Впровадження у виробництво високопродуктивних, стійких до кореневих гнилей сортів пшениці. Серед районованих сортів пшениці озимої польовою стійкістю до кореневих гнилей та більшості інших захворювань характеризуються наступні сорти: Благо, Веста, Волошкава, Елегія, Єрмак, Злука, Кассіопея, Колумбія, Копилівчанка, Корелі, Ларс, Ластівка одеська, Миронівська 65, Овідій, Повага, Подолянка, Смуглянка, Спаська, Співанка, Столична, Фаворитка, Чигиринка, Харківська 105, Харус, Щедра нива, Айсберг одеський, Аргонавт, Золоте руно, Лагуна та інші. На стійких сортах, як правило, інкубаційний період розвитку хвороби протікає дуже повільно, спороношення патогенів незначне, часто буває недорозвинутих. Такі сорти в більшості випадків не потребують обробки посівів фунгіцидами, або кратність обробок стає мінімальною. Враховуючи ці обставини, в кожному господарстві слід вирощувати не один, а два-три сорти пшениці, які мають генетичні за ознакою стійкості відмінності. При цьому, як правило, повільно накопичуються нові вірулентні біо-типи і раси патогенів. Таким чином можна подовжити строки сортотзаміни.

2. Дотримання у господарствах сівозмі, розроблених для кожної еколого-географічної зони залежно від ґрунтових і кліматичних умов, структури посівних площ. Виконання цієї вимоги є потужним фітосанітарним заходом, який запобігає виникненню епіфітотій хвороб на посівах пшениці. Насичення колосовими культурами в полях сівозміни повинно бути не більше 40–50% і частково колосових у структурі попередників озимих до 10–15%. За надмірного насичення сівозміни однією культурою або при

монокультурі підвищується шкідливість кореневих гнилей, бурої листової іржі, септоріозу, борошністої роси, бактеріальних і вірусних хвороб. Посіви пшениці озимої у всіх зонах, як правило, розміщують по парах, багаторічних і однорічних бобових травах, зернобобових, капустяних культурах, що забезпечує зменшення ряду патогенів у ґрунті і підвищує стійкість рослин до хвороб

3. Дотримання просторової ізоляції між товарними і насіннєвими посівами, між полями минулорічних посівів культури і цьогорічними; між культурами, що мають спільних збудників захворювань суттєво знижують поширення і розвиток хвороб. У сівозмінах не допускати близького розташування посівів пшениці озимої і ярої та по можливості інших зернових культур, щоб не сприяти швидкому переносу інфекції збудників хвороб.

4. Застосування агротехнічних заходів захисту озимої пшениці проти кореневих гнилей. До таких заходів можна віднести:
 - Обробіток ґрунту, а саме лущення стерні, яке покращує мінералізацію уражених рослинних решток, сприяє появі падалиці зернових культур,

5. Застосування біофунгіцидів для захисту озимої пшениці проти кореневих гнилей.

- Насіння пшениці проти кореневих гнилей можна знезаражувати біопре-

на якій можуть розвиватись кореневі гнилі та інші хвороби з наступною оранкою, яка суттєво знижує запас інфекції багатьох збудників хвороб.

Внесення збалансованих доз органічних і мінеральних добрив під основний обробіток ґрунту, під перед-

посівний обробіток ґрунту, а також своєчасне підживлення рослин макро- і мікроелементами суттєво підвищує стійкість рослин проти комплексу хвороб. Внесення під пшеницю органічних добрив підвищує не тільки родючість ґрунту, забезпечує рослини необхідними елементами живлення, але і сприяє розвитку мікрофлори, яка є антагоністом значної кількості фітопатогенів. Цим і пояснюється значно нижчий розвиток кореневих гнилей, твердої і стеблової сажок та інших хвороб на полях, де вносять гній. При внесенні мінеральних добрив перед посівом потрібно звертати увагу на те, що азотні добрива стимулюють ураження рослин збудниками звичайної кореневої гнилі, а фосфорні і

паратами: Бактофит, з.п. (2-3 л/т); Планриз БТ, в.с. (1–2 л/т); Псевдобактерін-2 (Респекта), в.р. (1,0 л/т); Спектрал, р. (160 мл/100 кг); Спектрал Дуо, р. (160 мл/100 кг); Фітоцид, р. (0,5–1,5 л/т), Триходермін БТ, р. (2 л/т).

Біофунгіциди на основі бактерій, спор і міцелію гриба-антагоніста включаються в метаболізм рослин, підвищують стійкість до збудників хвороб і несприятливих умов навколишнього середовища, мають ріст-стимулюючу активність, пригнічують розвиток фітопатогенних організмів шляхом впливу на них прямим паразитуванням, конкуренцією за субстрат живлення, виділення ферментів, антибіотиків та інших біологічно активних речовин, які гальмують репродуктивну здатність фітопатогенів.

Використання біофунгіцидів забезпечує екологічну безпеку, економічну доцільність для зниження собівартості продукції за рахунок меншої вартості в порівнянні з вартістю хімічних фунгіцидів.

Урядова програма фінансової підтримки фермерства

Часткова компенсація згідно з Урядовою програмою* підтримки розвитку фермерських господарств

Категорія одержувачів: фермерські господарства з виручкою продукції до 20 млн грн за рік; сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи та дорадчі служби.

Види часткової компенсації:

1. Часткова компенсація вартості закупленого у суб'єктів насінництва насіння сільськогосподарських рослин вітчизняної селекції (80% вартості насіння, але не більше 80 тис. грн на одне господарство)

Для отримання компенсації одержувачу необхідно:

- КРОК 1. Обрати відповідне насіння сільськогосподарських рослин вітчизняної селекції у суб'єктів насінництва, зазначених у Державному реєстрі суб'єктів насінництва та розсадництва*.
- КРОК 2. Відкрити поточний рахунок у гривні в АТ «Укресімбанк» (якщо господарство ще не має такого рахунку).
- КРОК 3. Здійснити оплату за обране насіння з цього рахунку.
- КРОК 4. Подати до філії чи відділення АТ «Укресімбанк» заявку встановленої форми та надати відповідні документи***.
- КРОК 5. Отримати суму компенсації на рахунок, відкритий в АТ «Укресімбанк».

2. Часткова компенсація витрат, пов'язаних з наданням сільськогосподарських дорадчих послуг (90% вартості, але не більше ніж 10 тис. грн на одного одержувача)

Для отримання компенсації одержувачу необхідно:

- КРОК 1. Надати послуги згідно з договором про надання дорадчих послуг та оформити акт про надання таких послуг.
- КРОК 2. Відкрити поточний рахунок у гривні в АТ «Укресімбанк» (якщо одержувач ще не має такого рахунку).
- КРОК 3. Подати до філії чи відділення АТ «Укресімбанк» заявку встановленої форми та надати відповідні документи***.
- КРОК 4. Отримати суму компенсації на рахунок, відкритий в АТ «Укресімбанк».

3. Часткова компенсація вартості придбаного сільсько- господарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва (15%* + 25%**** від вартості без ПДВ)

Для отримання компенсації одержувачу необхідно:

- КРОК 1. Обрати техніку чи обладнання відповідно до затвердженого Переліку*****.
- КРОК 2. Відкрити поточний рахунок у гривні в АТ «Укресімбанк» (якщо господарство ще не має такого рахунку).

* Урядова програма підтримки розвитку фермерських господарств згідно із затвердженням Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2018р № 106 «Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств» зі змінами та доповненнями

** реєстр розміщений на офіційному сайті Мінагрополітики www.minagro.gov.ua

*** перелік необхідних документів та форма заявки розміщені на офіційному сайті Мінагрополітики www.minagro.gov.ua та на сайті Укресімбанку www.eximb.com

**** Урядова програма підтримки АПК згідно із затвердженням Постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.2017р. №130 «Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання, спеціальних вагонів для перевезення зерна, обладнання для виробництва біоетанолу та електроенергії з біомаси, що закуплені у вітчизняних виробників» зі змінами та доповненнями

***** перелік вітчизняної техніки та обладнання для АПК, вартість яких частково компенсується за рахунок коштів державного бюджету, розміщено на офіційному сайті Мінагрополітики www.minagro.gov.ua

Урядова програма фінансової підтримки тваринництва

Часткова компенсація згідно з Урядовою програмою* підтримки галузі тваринництва, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції, аквакультури (рибництва)

Категорія одержувачів: суб'єкти господарювання – юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми та форми власності і фізичні особи-підприємці, що провадять діяльність у галузі тваринництва.

Види часткової компенсації:

1. Часткова компенсація розміру процентної ставки за кредитом, отриманим у гривні

Особливі умови:

- компенсація надається за користування банківським кредитом, обсяг якого не перевищує 100 млн грн, та складає 1,5 облікової ставки НБУ, що діє на дату нарахування процентів, але не вище розміру, передбаченого кредитним договором, зменшеним на 3 п.п.;
- компенсація надається за проценти, нараховані і сплачені за користування кредитом у поточному році та за грудень попереднього року;
- суб'єкт господарювання може скористатися компенсацією процентної ставки лише за одним короткостроковим та/або одним середньостроковим чи довгостроковим кредитом.

Види кредитів, за якими здійснюється часткова компенсація розміру процентної ставки:

- короткострокові (не поновлювальні) кредити (крім овердрафтів та кредитних ліній) для покриття виробничих витрат;
- середньострокові і довгострокові (не поновлювальні) кредити для покриття витрат капітального (інвестиційного) характеру, пов'язаних із провадженням діяльності у галузях: вітчарство, козівництво, бджільництво, звірівництво, кролівництво, шовківництво та аквакультура (рибництво).

Для отримання компенсації одержувачу необхідно:

- КРОК 1. Відкрити поточний рахунок у гривні в АТ «Укресімбанк» (якщо підприємство ще не має такого рахунку) та отримати в АТ «Укресімбанк» відповідний кредит.
- КРОК 2. Подати до АТ «Укресімбанк» заявку встановленої форми та надати необхідні документи**.
- КРОК 3. Отримувати суму компенсації на рахунок, відкритий в АТ «Укресімбанк», протягом строку дії відповідного кредитного договору.

* Урядова програма підтримки розвитку галузі тваринництва згідно із затвердженням Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2018р № 107 «Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки тваринництва, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції, аквакультури (рибництва)» зі змінами та доповненнями.

** Перелік необхідних документів та форма заявки розміщені на офіційному сайті Мінагрополітики www.minagro.gov.ua та на сайті АТ «Укресімбанк» www.eximb.com

Розширюються напрями співпраці пасічників України та Польщі

Наталія Сенчук, голова Співки пасічників Полтавської області

Бджільництво в Україні є однією з важливих галузей сільського господарства. Бджолярі розуміють, що збільшивши кількість бджолиних сімей у своєму

господарстві та використовуючи промислові технології, дотримуючись вимог селекції, можна отримати достойні прибутки від своєї праці, які забезпечать потреби сім'ї.

Але для цього необхідні кваліфіковані бджолярі, яких випускає Державний навчальний заклад «Гадяцьке аграрне училище». Протягом останніх років і викладачі училища зрозуміли, що якщо вони самі досконало знатимуть бджільництво, то і передадуть свої знання молодому поколінню.

Для цього викладачі підвищують свою кваліфікацію, приймають участь у наукових конференціях, практикуються на промислових пасіках, опрацювали державний стандарт за модульно компетенційним підходом та застосовують елементи дуальної системи в програмі навчання.

З 2012 року заклад співпрацює з колегами інших країн. Неодноразово проводили зустрічі на Полтавській землі з бджолярами з Польщі, Узбекистану, Словенії, Азербайджану, Литви та інших країн. З 2014 року училище є членом міжнародної організації ІМУВ та учасниками міжнародних конкурсів в різних країнах світу, займаючи призові місця та прославляючи бджільництво України і заклад.

З 2013 року училище співпрацює з Технікумом в Пшчела Воля (Польща), де наші випускники продовжують навчання і отримують дипломи європейського зразка, спільно проводимо наукові конференції. Ця співпраця виникла завдяки керівнику Львівського братства пасічників «Рій» Миколі Грибку та голови громадської організації Товариство пасічників Люблінського воєводства в Польщі Збігневу Янкевичу.

Багато спільних проєктів реалізуються в Україні спільно із Товариством

пасічників Люблінського воєводства Польщі. Робота організації в Любліні поставлена на високому рівні, завдяки активності та професійності. Організація приймає участь в наукових конференціях як в Польщі, так і в Україні, проводить бджолярські виставки. Неодноразово Збігневу Янкевич зі своїми колегами відвідували Україну, ознайомившись з технологіями ведення бджільництва на промислових та маткових відних пасіках в західних та центральних областях України.

Завдяки Збігневу Янкевичу та Миколі Грибку у Львові відбувалися прикордонні міжнародні зустрічі, а головне те, що зроблена велика справа у відбудові постаменту в пам'ять професора Т. Цисельського на кладовищі у Львові. «Родом з Польщі, а серце віддав Львову», – такі слова написані на його

пам'ятнику.

Професор Т. Цисельський в свій час провів багато наукових робіт і мав великий досвід в веденні промислового бджільництва, хвороб бджіл, що і видав у своїй книзі ще у 1918 році, якою ми користуємося до сьогодні в училищі, вивчаючи його наукові праці і передаємо їх учням.

Відвідував Збігневу Янкевич з представниками польських пасічників і Полтавських бджолярів ознайомившись з отриманням маточного молочка на пасіці сім'ї Материнків у селі Кірово Полтавського району, а також відвідав пасіку відомого матководи по українській степовій породі бджіл у Леоніда Єгошина в селі Куземин Охтирського району Сумської області.

Традиційно вже багато років в Польщі проводиться святкування у місті Ганськ,

яке присвячене Івану Доленовському, який так само як і наш Петро Прокопович винайшов перший рамковий вулик.

Різниця цих вуликів в тому, що у винаході П. Прокоповича рамки виймалися касетами з задньої стінки вулика, а у вулику І. Доленовського рамки вулика виймаються зверху. Такі досягнення обох наших шанувальників у

бджільництві, дали поштовх розвитку промислового бджільництва в усьому світі. Відзначається ця подія польськими колегами з повагою і добрим відношенням, а також завжди організовується наукова конференція, обов'язкова Божа служба в костелі на честь бджолярів, святкова хода з хоругвами та виступи творчих колективів Польщі, які виконували пісні навіть українською мовою.

В заході обов'язково приймають участь влада, Президент Співки пасічників Польщі пан Тадеуш Ділоні, звичайно гості з інших країн, в тому числі з України. Кожного року проводиться нагородження відзнаками достойних бджолярів Польщі, так було і в цьому році. Одним вручалися бронзові відзнаки, іншим відзнаки з срібла, а деяким бджолярам вручали золоту відзнаку. В цьому році Золоту відзнаку отримала від польських пасічників і автор цієї статті, Наталія Сенчук.

Я вважаю, що висока нагорода, яку вручив Президент Співки пасічників Польщі Тадеуш Ділоні, свідчить про плідну співпрацю ДНЗ «Гадяцьке аграрне училище», Громадської спілки «Обласне об'єднання «Полтавський пасічник» Товариством пасічників Люблінського воєводства в Польщі та України.

Дякую за таку високу оцінку і нагороду Президенту Співки пасічників Польщі Тадеушу Ділоні та Збігневу Янкевичу, голові Товариства пасічників Люблінського воєводства.

Маю надію на подальшу співпрацю у розвитку галузі бджільництва обох країн.

12 вересня у місті Буськ (Буський район) Львівська Аграрна палата організовує тематичний круглий стіл для власників земельних паїв, агропродовольчих, керівників органів місцевого самоврядування Буського району на тему: «Роль громадських ініціатив в поширенні позитивного досвіду інформаційно-правового забезпечення громадян».

В рамках круглого столу передбачається обговорення наступних питань: 1.Доведення до відома громадян актуальних аспектів Закону України №2498-VIII від 10.07.2018 року 2.Мотивування органів місцевого самоврядування та власників земельних часток паїв до здійснення функцій у сфері державної реєстрації.

3.Надання правової допомоги в оформленні правостановлюючих документів на земельні ділянки. Способи захисту майнових прав.

4.Про оренду (суборенду) землі в 2019 р: (Договори оренди землі від А до Я)

5.Про можливу фінансову підтримку для аграріїв з державного бюджету України.

6.Про консолідацію зусиль у здійсненні заходів парламентського та громадянського контролю за додержанням прав і свобод громадян, власників землі.

7.Децентралізація у сфері земельних відносин. Розподіл повноважень щодо розпорядження, встановлення плати та контролю. Алгоритм передачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення у комунальну власність ОТГ.

Круглий стіл відбудеться 12 вересня в м. Буськ, зал районної ради, вул. Львівська, 2. Початок в 12.00 год.

Для участі у круглому столі необхідна попередня реєстрація за телефоном: (032) 2948403, 0679746981 (Ігор Вуйчик), e-mail: livvagri@gmail.com

Джерело: Львівська Аграрна палата

ПОДІЇ НА ЛЬВІВЩИНІ

ПОДІЇ НА ЛЬВІВЩИНІ

За підтримки Львівської облдержадміністрації в області проводиться ряд заходів на аграрну тематику

З метою популяризації галузі виноградарства та терруарного виноградарства 6-8 вересня 2019 року на території «Львівського палацу мистецтв» (м. Львів, вул. Коперника, 17) відбудеться II-ий щорічний «Львівський фестиваль винограду та вина «Галицька лоза» протягом. В рамках заходу заплановано проведення ярмарку регіональної продукції «Добрі традиції Галичини», дегустація районівних столових сортів винограду вирощених на Львівщині, пізнавальні заходи на тему виноградарства, майстер-класи з виготовлення вина, конкурси, виступи творчих колективів та приготування страв української кухні.

Також з метою популяризації створення агротуристичних кластерів на Львівщині та в Україні, як альтернативних видів сільського підприємництва, кооперації для забезпечення сталого розвитку сільських територій 14-15 вересня цього року поблизу с. Хоросно (Пустомитівський район, 20 км. від Львова) втретє проходимо щорічний Фестиваль «ГорбоГори».

В рамках заходу відбудеться: ярмарок регіональної продукції «Добрі традиції Галичини», приготування страв української кухні, майстер-класи, зоокуток, політ на повітряній кулі, розваги для дорослих і дітей (кінні, велосипедні прогулянки тощо), виступи художніх колективів.

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації

У Львові обговорили актуальні питання реєстрації нерухомості в садівничих кооперативах

20 серпня в Головному територіальному управлінні юстиції у Львівській області відбувся круглий стіл присвячений актуальним питанням обговорення механізму переведення садівничих і дачних будинків у житлові.

Учась у круглому столі прийняли голова Асамблеї Аграрних палат України Ігор Вуйчик, президент Львівської Аграрної палати Павло Музика, державні реєстратори, члени комісії з питань сільськогосподарського розвитку і агропромислової політики Громадської ради при Львівській облдержадміністрації, голови садівничих кооперативів, юристи, експерти і представники громадськості.

Із вступним словом до учасників круглого столу звернувся начальник ГТЮО області Микола Станішук, який відзначив актуальність питання належної легалізації прав власності на земельні ділянки і будівлі садівничих кооперативів в умовах реформи децентралізації. Це важливо як для громадян, так і для органів місцевого самоврядування.

Начальник відділу ГТЮО Віталія Шепега представила актуальну тематичну презентацію, яку присвячено державній реєстрації садових і дачних будинків.

Умови, які необхідні для переведення садового та дачного будинків у житлові: - будинок повинен відповідати нормам ДБН для житлових будинків; - цільове призначення земельної ділянки – для будівництва та обслуговування житлових будинків; - зареєстроване у встановленому порядку право власності на садовий будинок.

Віталія Шепега у своїй доповіді викремила наступні етапи переведення садового і дачного будинків у житлові:

- Проведення технічного огляду дачного/садового будинку;
- Звернення із заявою до органу місцевого самоврядування і подача документів;
- Прийняття рішення органом місцевого самоврядування і повідомлення в 3-х денний термін заявника про прийняте рішення;
- Внесення змін до Державного реєстру речових прав.

Актуальну інформацію на заході представив голова Громадської спілки «Всеукраїнське об'єднання «Технічні інвентаризатори України» Андрій Давидюк. У своєму виступі голова Громадської спілки детально роз'яснив питання сертифікації експертів для проведення технічних обстежень і розповів про бази даних, де громадяни можуть отримувати оперативну інформацію про наявність дозволів на видачу експертних висновків галузевими фахівцями громадянам.

Важливі питання підняті на круглому столі стосувалися проблеми успадкування майнових прав на земельні ділянки і будівлі в садівничих і огородницьких кооперативах.

Т.в.о директора департаменту архітектури та розвитку містобудування Львівської ОДА Оксана Ткачук у своїй доповіді відзначила особливості проведення технічного огляду та обстеження садівничих будинків. Важливо також чітко ідентифікувати знаходження земельних ділянок кооперативів в межах чи поза межами населених пунктів.

Президент ЛАП Павло Музика відзначив необхідність широкого інформування громадськості в контексті можливостей відкриття ринку землі. У Львівській області понад 100 тисяч осіб є членами садівничих та городницьких кооперативів і не всі розрізняють необхідність реєстрації речового права окремо на земельну ділянку, а окремо на будинок в таких кооперативах.

ративах. Голова Асамблеї Аграрних палат України Ігор Вуйчик відзначив необхідність максимального поширення позитивного досвіду і напрацювань Львівщини в інших областях України, де члени садівничих кооперативів недостатньо проінформовані.

В рамках круглого столу відбулися також тематичні дискусії за участю представників Головного управління Держгеокадастру у Львівській області, державних реєстраторів із різних районів регіону, членів Львівського відділення Нотаріальної палати України.

Автор: Ганна Куцак (Львівська Аграрна палата)

Молочна продуктивність корів-первісток симентальської породи Прикарпаття різних типів конституції

Ольга Стадницька, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник лабораторії селекції, розведення та відтворення ВРХ.

Василь Федак, кандидат сільськогосподарських наук, провідний науковий

Продовження статті на ст 10.

Симентальська порода великої рогатої худоби виведена у Швейцарії в XV столітті в долині річки Сімме і унікальна в тому, що її селекція велась одночасно в напрямі покращення молочної і м'ясної продуктивності. У Карпатському регіоні симентальська порода розводиться уже понад два століття. Вона дуже добре пристосована до природно-кліматичних умов Прикарпаття. Дана порода відноситься до комбінованого типу так як характеризується високою молочною і м'ясною продуктивністю.

Згідно з даними академіка НААН Башенка М. І. за поширенням в країнах світу симентальська худоба, яка вдало поєднує в собі молочну і м'ясну продуктивність, займає одне з провідних місць. Тільки в Європейських країнах на даний час її нараховується близько 36 млн. голів або 22 % від загальної чисельності у світі. Велика кількість в Угорщині і Чехії (90 %), Словаччині (77 %), Швейцарії (49 %), на територіях Сербії, Хорватії, Боснії, Герцеговини, Словенії та Македонії (35-40 %), східної Німеччини (31 %). В країнах СНД на долю симентальської худоби припадає 30,5 % від загальної

Джерело: Департамент агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації

кількості поголів'я, в тому числі на Україні (37,4 %), Росії (36,7 %), Молдові (33,0 %). Тварини симентальської породи великої рогатої худоби характеризуються тим, що добре акліматизуються до різних природно-кліматичних умов (поширена у США, Канаді, Новій Зеландії), мають високу плодючість і відмінний приріст живої маси. Дану худобу використовують для схрещування з породами м'ясного типу для покращення їх молочної продуктивності і підвищення інтенсивності росту.

В останні роки в Україні селекційно-племінна робота із симентальською породою ведеться в напрямку підвищення молочної і м'ясної продуктивності та покращення якості молока та яловичини. Симентальська порода ВРХ має характерні риси худоби широколобого краніального типу. За ступенем племінної роботи вона належить до культурних або заводських порід.

Симентальська порода на Україні займає друге місце за чисельністю поголів'я, рекомендована для розведення в 16 областях нашої держави. Найбільша питома вага сименталів серед інших порід є у Чернівецькій, Черкаській, Івано-Франківській, Харківській, Полтавській, Вінницькій, Київській і Львівській областях .

Отже, враховуючи наведені вище дані, метою наших досліджень було вивчення молочної продуктивності у корів-первісток симентальської породи різного типу конституції.

Експериментальну частину роботи виконано у ФГ «Літинськє» Дрогобицького району Львівської області.

Дослідження проводили на коровах-первістках симентальської породи. У сироватці крові яких на 2-місяці лактації визначали активні аланіамінотрансфери (АЛТ) і аспартатаміотрансфери (АСТ). Це дало можливість використати активність вказаних ензимів як маркерні тести і оцінити конституційний тип піддослідних корів-первісток, а також сформувати групи за величиною фізіологічно-селекційного індексу тварин. У дослідну групу увійшли корови-первістки з високим фізіологічно-селекційним індексом (138-143 од.) у контрольну – з відповідно низьким (100-105 од.).

Показники молочної продуктивності й складу молока досліджували на коровах-первістках симентальської породи Прикарпаття різного типу конституції.

Отже, результати досліджень показують, що надій молока за лактацію у корів-первісток дослідної групи був вищий, ніж у контрольних аналогів на 15,1 %. Вміст жиру та білка в молоці корів дослідної групи, а також вихід молочного жиру та кількість білка був також вищим, порівняно з контрольними аналогами. Таким чином, корови-первістки симентальської породи Прикарпаття з високим фізіологічно-селекційним індексом мали вищий показник кількості і якісних складників молока, ніж аналоги з низьким фізіологічно-селекційним індексом. Показники молочної продуктивності у корів дослідної групи були вищими, ніж у аналогів контрольної групи на 10,5 – 15,1%.

Ефективність застосування пробіотиків при консервуванні зернофуражу підвищеної вологості

Наталія Федак, завідувач лабораторії додівлі тварин і технології кормів, кандидат біологічних наук,

Сергій Чумаченко, провідний науковий співробітник, кандидат біологічних наук, Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

Зернофураж (пшениця, жито, овес, ячмінь, кукурудза) є основою при виробництві комбікормів, питома вага яких у раціонах жуйних тварин складає 30-50, а моногастричних та птиці – до 95% (за поживністю) в залежності від напрямку та рівня продуктивності.

Переробка та зберігання зернофуражу підвищеної вологості є однією з найважливіших проблем кормовиробництва, особливо у Карпатському регіоні з огляду на його агроекологічні умови. Існують різні способи зберігання високовологого зерна, зокрема штучне досушування, зберігання у вакуумі, герметизація, що в даний час економічно не вигідно через високу вартість енергоносіїв. Так, у витратах при сушінні зерна вартість палива та електроенергії становить до 90 % загальних витрат. Затрати енергоносіїв на зниження вологості зерна з 25 до 15 % у 1,3 рази більші, ніж затрати на його вирошування.

Консерванти хімічної природи, які застосовували для цих цілей (пропіонова, сорбінова кислоти, суміш низькомолекулярних жирних кислот, метиленбіпріонат, формальдегід, сечовина) або надто дорогі, або токсичні, або володіють стійким небажаним запахом. Відомі вітчизняні консерванти зерна «Зернол-2», «Зернол-3» та «Түфогель» мають відносно високу вартість.

Нині у тваринництві та кормовиробництві досить широко застосовування знайшли мікробіні препарати, особливо у технологіях заготівлі силосованих кормів та збереженості зернофуражу підвищеної вологості.

Як відомо, у вологому зерні за наявності кисню відбуваються інтенсивні процеси дихання і бродіння під час яких цукри окислюються з виділенням води, вуглекислого газу та тепла. Через те, що вологе зерно володіє низькою теплопровідністю воно швидко зігрівається. Залежно від вологості та тривалості аеробного дихання втрати поживних речовин можуть сягати до 20-25%. В такому зерні бурхливо розвиваються плісняві гриби,

інші аероби та нагромаджуються вкрай шкідливі для тварин мікотоксини. Тому вологий зернофураж (понад 20%) має бути якнайшвидше законсервованим.

На даний час найбільш енергоощадним способом консервування зерна (враховуючи високу вартість хімічних консервантів та сушіння) є його силосування, тобто використання процесу молочнокислого бродіння та цього продукту молочної кислоти, як основного консервуючого чинника. В цьому контексті заслуговують на увагу пробіотичні препарати, основою яких є високоактивні гомоферментативні мікроорганізми. В зв'язку з цим у лабораторії годівлі тварин і технології кормів Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН проведено дослідження з вивчення ефективності нових препаратів Субтікон та КТЛ-18/1 (Чернігівський ІСГМ і АПВ НААН) як консервантів вологого зернофуражу (пшениці, ячменю, плющеного зерна кукурудзи вологістю від 20 до 35%) з експозицією 15, 30 та 70 діб зберігання. В ці періоди визначали хімічний склад, активну кислотність, вміст та співвідношення між основними кислотами бродіння, а також кількисний та груповий склад мікрофлори (молочнокислі бактерії гриби та дріжджі, псевдомонади, клостридії). Контролем слугували варіанти без консерванту (І варіант) та з внесенням хімічного консерванту (ІІ) – вуглеамонійної солі (ВАС) в дозі 3% до маси. Дослідні варіанти обробляли препаратом Субтікон у дозі 10,0 мл суспензії (ІІІ) та КТ-Л 18/1 у дозі 8,0 мл робочого розчину (ІV) на 1 кг зерна.

Відомо, що поживність корму тим вища, чим більше в ньому сухої речовини. При порівняльному аналізі хімічного складу зразків контрольних та дослідних варіантів плющеного вологого зерна кукурудзи було встановлено, що втрати поживних речовин на 70 добу консервування за обробки сировини суспензіями бактерій препарату Субтікон становили 1,15 %. У варіанті без консерванту втрати поживності за сухою речовиною у кормі були найбільшими та складалі 1,8 %. Збереженість поживних речовин у варіанті з хімічним консервантом (1,1 %) була практично однаковою з дослідним варіантом за обробки бактеріями виду *Bacillus subtilis*. Щодо варіанту з препаратом КТ-Л 18/1, то втрати сухої речовини становили 1,3 відн.%.

Збереженість поживних речовин у плющеному зерні кукурудзи за сирим протеїном як у дослідних варіантах, так і в контрольному була вища, ніж у вихідній сировині і на 70 добу консервування переважала вихідні показники на 0,25 % і 0,3 % відповідно, а в контрольному варіанті без консерванту цей показник навіть дещо зменшився. Не менш важливими чинниками, що впливають на якість консервування вологого плющеного зерна кукурудзи, є процеси мікробіологічного бродіння. При аналізі результатів з вивчення впливу пробіотиків на мікрофлору плющеної кукурудзи було встановлено, що вже на початку другої мікробіологічної фази процесу силосування у видовому складі мікрофлори плющеної кукурудзи переважали молочнокислі бактерії як у дослідних, так і в контрольних варіантах, проте у варіантах з препаратом

КТ-Л 18/1 їх чисельність найвища, а за бурхливого розвитку молочнокислих бактерій відзначається найбільше пригнічення росту чисельності маслянокислих бактерій та плісневих грибів. Спостерігається пригнічення росту та розвитку

ПОРАДИ ФАХІВЦЯ

усіх груп бактерій, у тому числі і молочнокислих, у контрольному варіанті з застосуванням хімічного консерванту ВАС. Разом з тим, з початком третьої мікробіологічної фази відзначено тенденцію до зниження чисельності молочнокислих бактерій у всіх варіантах, що цілком закономірно через накопичення високої концентрації молочної кислоти, кількість якої щодо суми органічних кислот у зразках складала від 89 % у контрольному варіанті без застосування консерванту, до 94 % у дослідному варіанті з бактеріями виду *Bacillus subtilis*. Однак, на 70 добу зберігання у всіх досліджуваних зразках вміст молочної кислоти суттєво зменшувася на фоні збільшення частки ацетату. На цьому етапі дозрівання консервованого плющеного вологого зерна кукурудзи важливою умовою для одержання якісного корму є наявність грибів та дріжджів, за розвитку яких спостерігається виникнення аеробного псування корму. В результаті мікробіологічного аналізу найменшу чисельність грибів та дріжджів спостерігали у дослідних варіантах консервованого корму, що очевидно обумовлено синтезом бактеріями виду *Bacillus subtilis* антифунгальних речовин.

Збереженість сухої речовини плющеного зерна кукурудзи на 70 добу зберігання відповідно по варіантах становила 97,2; 98,9; 98,3 та 98,7 %.

Аналіз хімічного складу як сировини, так і дослідних варіантів пшениці та ячменю показав, що на 15- та 30 добу після консервування у всіх варіантах дещо (на 0,2–0,7 %) знизилася вологість і відповідно зріс вміст сухої речовини. У ці ж періоди у зразках зерна обох культур, оброблених ВАС, відзначено дещо вищий (на 0,3–0,9 %) вміст сирого протеїну, очевидно за рахунок амонійного азоту самого консерванта. В інших варіантах цей показник був практично на рівні контролю. Вміст сирої клітковини у дослідних варіантах оброблених субтіконом знизився на 0,1–0,3 % щодо контролю.

На 70 добу зберігання у зразках пшениці та ячменю вміст сухої речовини зменшився в порівнянні з сировиною на 1,5–2,3 % в основному за рахунок БЕР. Одночасно відзначено збільшення вмісту сирого протеїну у зразках пшениці на 0,5–0,6 %, ячменю – на 1,2–2,2 %, особливо у варіантах, оброблених ВАС. На основі даних хімічного складу встановлено, що збереженість сухої речовини як інтегрального показника поживності у дослідних варіантах пшениці склапа 95,9; 97,9; 98,1 та 97,5%, ячменю – 97,6; 98,8; 99,0 та 98,3%. По обох культурах найнижчу збереженість сухої речовини відзначено у контрольних варіантах.

Життєдіяльність мікроорганізмів є однією із основних причин зниження якості та псування кормів, зокрема зернофуражу підвищеної вологості. Залежно від виду шкодочинної мікрофлори та інтенсивності її розвитку, залежить ступінь розпаду поживних речовин корму, накопичення в ньому шкідливих продуктів обміну, в тому числі токсинів. Такі показники, як загальне бактеріальне обсіменіння, кількисний вміст грибів, наявність патогенних мікроорганізмів і визначають в основному санітарний стан корму, в тому числі і зернофуражу. У зв'язку з цим ми дослідили варіанти зернофуражу на кількісний вміст ВАС, клостридій, мікроскопічних грибів та дріжджів, аеробних гнильних бацил та анаеробних протеолітичних бактерій в динаміці (15, 30 та 70 діб зберігання). Кількість найбільш бажаної мікрофлори, а саме МКБ, була найбільшою у зразках

ПОРАДИ ФАХІВЦЯ

пшениці і ячменю, законсервованих препаратами КТ-Л 18/1 і Субтікон як через 15, так і через 30 діб зберігання. Однак, ближче до 30 доби, кількість МКБ знизилася у всіх досліджуваних варіантах. Ці результати узгоджуються з даними літератури, які свідчать, що для отримання аеробно

сіль), дослідні зразки зерна нуту оброблено різними дозами (4,0 і 8,0 мл робочого розчину на 1 кг сировини) бактеріального препарату КТ-Л 18/1.

Перед закладкою перед консервуванням та через 15 і 70 діб зберігання визначено хімічний склад зерна нуту (табл 1).

Хімічний склад зерна нуту, %							
Зразки	Вологість	Суха речовина	Сирий протеїн	Сира клітковина	Сирий жир	Сира зола	БЕР
Перед закладкою	20,6	79,4	25,2	5,2	5,7	3,7	39,6
15 діб зберігання							
Контрольний	20,5	79,5	26,4	4,1	5,2	4,5	39,3
I дослідний	20,6	79,4	26,1	4,2	5,1	4,1	39,6
II дослідний	20,6	79,4	26,4	4,3	5,3	4,2	39,2
70 діб зберігання							
Контрольний	20,9	79,1	25,6	4,6	5,0	4,4	39,5
I дослідний	21,3	78,7	26,3	4,2	5,4	4,3	38,5
II дослідний	21,5	78,5	26,7	4,0	6,1	4,5	37,2

стабільного корму, кількість грибів у 1 г зерна не повинна перевищувати 4*105 КУО. У наших дослідженнях кількість грибів майже у всіх варіантах, за винятком пшениці та ячменю, консервованих ВАС на 15 добу, та не консервованого ячменю (на 15 та 30 добу) не перевищує норму. На 70 добу зберігання найвищу чисельність найбільш бажаних МКБ спостерігали у варіантах як пшениці, так і ячменю, оброблених препаратами Субтікон і КТ-Л 18/1, а найнижчу – у зразках з ВАС. Найбільше грибів та дріжджів було у контрольних зразках, а найменше – у зразках ячменю з хімічним консервантом. Щодо пшениці, то найнижчий вміст цієї мікрофлори був у зразках, консервованих КТ-Л18/1.

Результати дослідження активної кислотності зразків та вмісту в них основних кислот бродіння в цілому узгоджуються з даними мікробіології. Так, найбільша концентрація молочної кислоти, що є продуктом життєдіяльності МКБ і основним консервуючим чинником, була у варіанті з консервантом КТ-Л 18/1, а найнижча – у зразках з ВАС при найвищих значеннях рН.

У кормовій базі спостерігається дефіцит протеїну, що спонукає пошук нових доступних джерел білка. Одним із шляхів виробництва дешевих і якісних комбікормів є введення в них нетрадиційного корму, а саме нуту (баранячого гороху). За поживною цінністю ця культура вигідно відрізняється від всіх інших видів бобових, зокрема горох, соєвиці, сої. Вміст сирого протеїну в зерні нуту в межах 20-32,5 %. Білок нуту – складний комплекс білків, добре розчинний у воді (до 62 %), його розчинність в 0,05 % розчині соляної кислоти досягає 90 %. Склад амінокислот білка нуту наближений до білка тваринного походження і вони знаходяться в оптимальному співвідношенні. Вміст жиру в зерні нуту може сягати 8 %, вуглеводів – у кілька разів більше, ніж у соєвому шроті. У ньому також міститься значна кількість мінеральних солей, фосфору, калію, магнію, а за вмістом селену нут займає перше місце серед зернобобових культур.

Позитивним є і те, що в зерні нуту є на 2,9 % менше клітковини, порівняно з горохом.

Зерно нуту використовують у раціонах сільськогосподарських тварин і птиці в якості високобілкової балансууючої кормової добавки, тому ми дослідили вплив пробіотичного препарату КТ-Л 18/1 на збереженість поживних речовин зерна нуту підвищеної вологості, що характерно для Карпатського регіону України. Контролем слугував варіант з внесенням консерванту ВАС (вуглеамонійна

Вісник АгроФорум № 2 (19) 2019

1 кг зерна) відзначено найвищий вміст бажаних МКБ (1,0*107 КУО/г) при зниженні кількості найбільш шкодочинної мікрофлори (грибів та дріжджів).

За результатами досліджень можна зробити висновок, що пробіотичний препарат КТ-Л 18/1 має перспективу застосування його при консервуванні високовологого (25-30%) зерна нуту.

У виробничих умовах проведено дослідження на відгодівельних поросятах-аналогах з метою встановлення впливу згодовування законсервованого зерна пшениці на фізіологічний стан їх організму та продуктивність. Контрольна група отримувала у складі суміші концентратів 25 % за поживністю дерті необробленої пшениці, а І та ІІ дослідні – аналогічну кількість пшениці, обробленої препаратами Субтікон (в дозі 10 мл робочої суспензії) та КТ-Л 18/1 (8 мл робочої суспензії) на 1 кг сировини. Встановлено, що гематологічні показники у тварин всіх груп знаходилися в межах фізіологічної норми. Не виявлено суттєвих відмінностей у концентрації загального білка крові та його фракцій, хоча відзначено тенденцію до зростання вмісту загального білка у свиней дослідних груп.

Середньодобові прирости живої маси за період досліду відповідно по групах склали 624, 668 та 670 г (табл. 2).

Ріст продуктивності позитивно позна-

Продуктивність свиней			
Показники	Група		
	контрольна	I дослідна	II дослідна
Кількість голів	10	10	10
Жива маса, кг: - на початку досліду - в кінці досліду	65,4±2,31	64,1±3,02	66,0±2,75
Приріст: загальний, кг	109,7±3,55	111,5±4,29	113,6±4,08
середньодобовий, г	44,3±1,64	47,4±1,78	47,6±1,55
В % до контролю	624±25,7	668±30,8	670±29,5
	-	6,8	7,5

Інтенсивність росту піддослідних бугайців			
Показник	Група		
	контрольна	I дослідна	II дослідна
Кількість голів	10	10	10
Жива маса, кг: - на початку досліду - в кінці досліду	287,9±2,76	288,5±2,75	285,4±3,71
Приріст: - загальний, кг - середньодобовий, г	345,3±3,81	348,1±1,95	346,1±2,35
Те ж в % до контролю	100	103,9	105,7

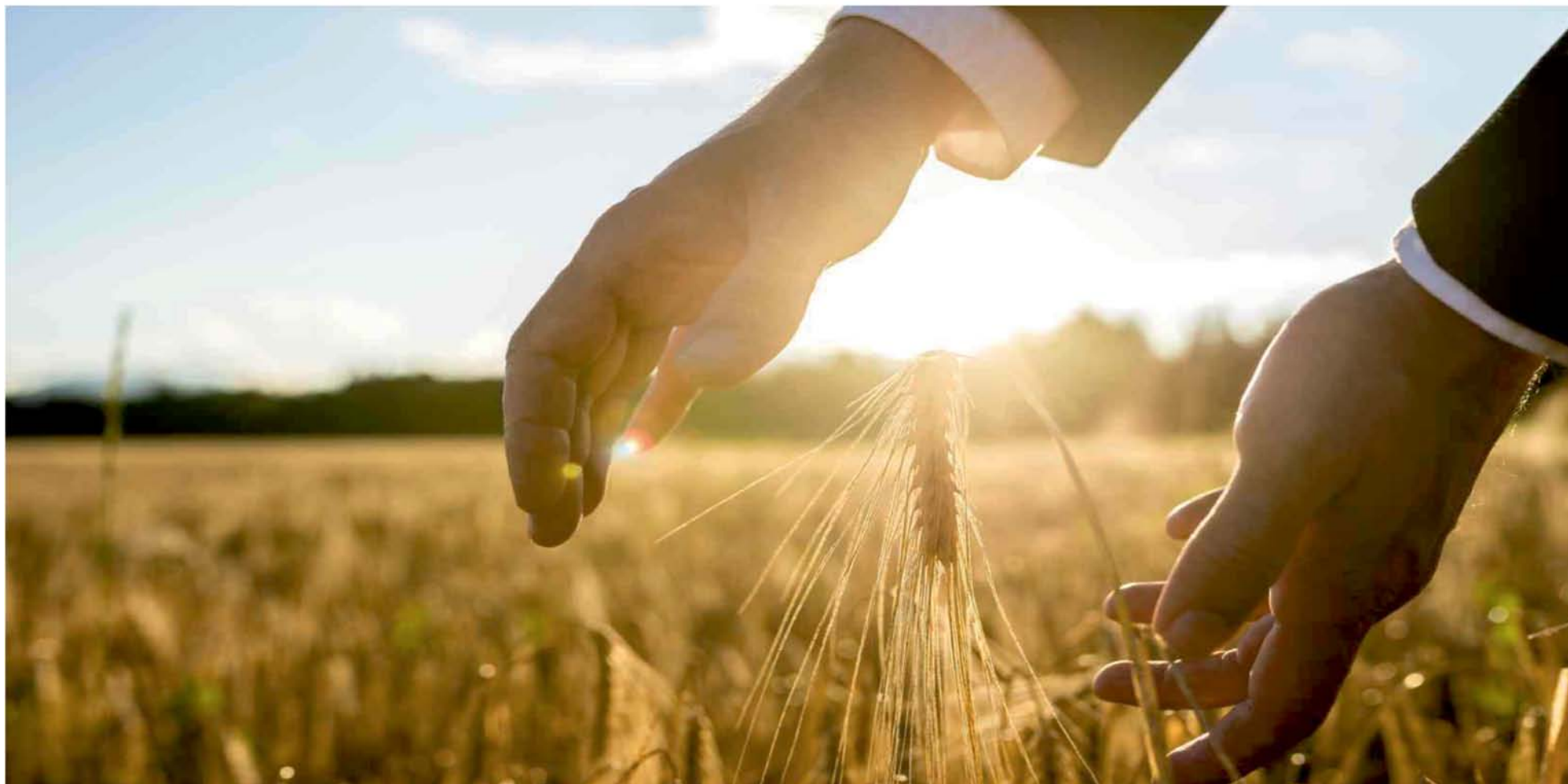
чився на економічних показниках відгодівлі з використанням експериментального зернофуражу (табл. 3).

Економічні показники відгодівлі свиней			
Показники	Група		
	контрольна	I дослідна	II дослідна
Тривалість періоду, діб	71	71	71
Жива маса вкінці досліду, кг	109,7	111,5	113,6
Валовий приріст однієї голови, кг	44,3	47,4	47,6
Собівартість 1 ц приросту, грн.	5350	5224	5290
Прибуток 1 ц приросту, грн.	1350	1476	1410
Рівень рентабельності, %	25,2	28,3	26,7

Так, собівартість 1 ц приросту в I дослідній групі (Субтікон) знизилася на 126,0 грн., у II дослідній (КТ-Л 18/1) – на 60,0 грн.,

Економічні показники відгодівлі бугайців			
Показник	Група		
	контрольна	I дослідна	II дослідна
Тривалість періоду, діб	70	70	70
Жива маса в кінці досліду, кг	345,3	348,1	346,1
Валовий приріст однієї голови, кг	57,4	59,6	60,7
Добовий приріст, г	820	852	867
Затрати к.од. на 1 ц приросту, ц	11,07	10,06	10,10
Собівартість 1 ц приросту, грн.	1159,0	1103,5	1107,1
Рівень рентабельності, %	25,1	28,5	29,3

IV Міжнародна агропромислова виставка

12-14 листопада 2019

ВЦ «Південний-ЕКСПО»
м.Львів, вул. Щирецька, 36

ОРГАНІЗАТОР

Гал-ЕКСПО
АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

ЗА ПІДТРИМКИ

ГАЛУЗЕВИЙ ПАРТНЕР

БІЗНЕС-ПАРТНЕР

www.galexpo.com.ua/agro

79008, м. Львів, вул. Винниченка, 30
тел.: +380 32 2970628(27), факс: +380 67 3329252
e-mail: expo2@galexpo.lviv.ua
www.facebook.com/euagro/

Джерело: www.galexpo.com.ua/agro

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ВИДАННЯ:

Музика П.М. – ГО «Львівська Аграрна палата» (голова редколегії);
Стефанишин І.М. – ТЗОВ «РСП «Шувар» (заст.голови редколегії); Вуйчик І.М. – ГО «Львівська Аграрна палата»; Паньків І.Я. – БО «Львівська аграрна дорадча служба»; Доманський А.Я. – ГО «Львівська Аграрна палата»; Кушак Г.І. – ГО «Львівська Аграрна палата»; Соломонко Д.О. – Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (видавничий редактор).

Адреса редакції : 79018, м. Львів, вул. Залізнична, 16, 2-й пов., тел./ф.: +38 (032) 294-84-03, +38 (032) 294-84-02, (067) 803-60-32,
e-mail: lvivagri@gmail.com; www.agrochamber.lviv.ua

Друк: ТЗОВ «Видавничий дім «Молода Галичина»
Тираж 2000.

Відповідальний за випуск: Вуйчик І.М.

Свідectво про реєстрацію: ЛВ 1216/470

Розповсюджується безкоштовно.

Видається при фінансовій підтримці Львівської обласної ради та Львівської обласної державної адміністрації

Періодичність видання: один раз в місяць